ENSV EHITUSKOMITEE ARHITEKTUURIMÄLESTISTE KAITSE INSPEKTSIOON

ARHITEKTUURIMÄLESTISE PASS

Kateg Kateg.	№
V	366

Lüganuse Jaani kirik kohe kabeli ja kirikuaiaga

Arhitektuurimälestise nimetus * Наименование памятника архитектуры

14. ja 15. sajand

Daatum
Датировка

kirik

Liik * Вид

tundmata

Autor (daatum) * Автор (дата)

Kohtla-Järve rajoon

Rajoon * Район

gooti

Stiil
Стиль

366

Toimiku nr.
№ дела

Ümberehituse autor (daatum)
Автор реконструкции (дата)

Linn * Город

Lüganuse küla

Asustatud punkt * Населенный пункт

Paekivist võlvehitis

Tüüp, materjal ja põhikonstruktsioonid
Тип, материал и основные конструкции

Tänav, № * Улица, №

Kaitsekohustuse daatum ja nr.
Дата охранного обязательства

Lüganuse kn.

Külanõukogu * Сельсовет

Lüganuse kolh.

Kolhoos, sovhoos, metskond
Колх., совх.

tegutsev kirik

Kasutamisviis * Использование

Kaitsetsooni kehtestamise daatum
Дата уст. охр. зоны

EELK Lüganuse kogudus

Kasutajad * Использователи

Kohtla-Järve kultuuriosak.

Valdaja * Владелец

hea

Seisund
Состояние

Kohtla-Järve 202020 Võidu Väljak 1

Valdaja aadress * Адрес владельца

Asendiplaani skeem * Схема генплана

Эст. отд. изд. «Статистика», 4а5 44/211-3. 07. 70. Т. 3000

Таллинская типография № 2. Зак. 874.

Rajati arvat. 14.saj. III veerandil. Algkavatis k
nes piklikust nelinurksest pikihoonest, millele p
nud kavandatud võlvlahe. Seinamüüride keskmine pa
sus ca 110 cm. Ukseava lääne ja lõunaseinas. Alse
säilinud viiulnii pikihoone ida- kui ka läänepoo
ses suur dekoratiivne süvendrist ja minusklitest
numentaalne tekstirida. Tähed värvuselt mustad ja
kontuurid süvendjoonena niiske se krohvkattesse va
jutatud. 15. sajandi 30. aastail pikihoone võlviti
kahelööviliseks (konsool ja osa vööndkaarest piki-
hoone läänseinal säilinud). Samal ajal täiendati
kirikut kitsama nelinurkse kooriga, mille põhjakül
jele püstitati käärkamber. Koori lõunaseinas kaks
isteniši; O-seinas säilinud sakramendiniši ehisv
Kiriku läänekuljele ehitati torn (alloss nelinurk
ülal ümar une (resp. silindriline). Tornil ja kää
kambril ümarkaarsed raidportaalid, mille profiilis
kahe ehitusjärgu ümarvöödi vahel lai süvarihv. - Purtse
kaldajärsakule ehitatud kirikuk võis kasutada loo
likult hästi kaitstud kaitseehitisena. Põrandgalus
arvukalt võlvitud hauakambreid, mis on varustatud
keskaegse ventilatsioonisüsteemiga.

Vene-Rootsi sõjas (1656-1658) kirik rüüstatakse
võlvid purustatakse. 1940.a. kirik põletati, mil
tulemusel hukkus hinnaline barokksisustus.

ARHITEKTUURSED JA DEKORATIIVSED ELEMENDID
АРХИТЕКТУРНЫЕ И ДЕКОРАТИВНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ

1. Torni ja käärkambri raidportaalid.
2. Konsool ja vööndkaare fragment W-seinal.
3. Monumentaalristiga ja dekoratiivtekstiga viilu
   fassaad läänes ja idas (pikihoonel).

2 FOTOT (6×9) * 2 ФОТОГРАФИИ (6×9)

KES JA MILLAL FOTOGRAFEERIS * КТО И КОГДА ФОТОГРАФИРОВАЛ

V. Raam, 1970, 1983.

MÄLESTISES ASUVAD KUNSTITEOSED
ПРОИЗВЕДЕНИЯ ИСКУССТВА В ПАМЯТНИКЕ

15. saj. plokk-altar (fassitud profiiliga mens
ja ümarturpadega servitatud stipes).

PÕHIPLAANILINE SKEEM * ПЛАНОВАЯ СХЕМА

MÄLESTISE AJALOOLISE STRUKTUURI SKEEM
СХЕМА СТРУКТУРЫ ИСТОРИИ ПАМЯТНИКА

1. Nelinurkne võlvideta pikihoone - 14. saj. III
2. Ehitatakse koor, käärkamber ja W-torn; vana pikihoone võlvitakse - 15. saj. II veerand.
3. Vene-Rootsi sõjas (1656-1658) purustatakse kiriku rüüstamisel võlvid.

ANDMED MÄLESTISE TEHNILISE SEISUKORRA KOHTA
СВЕДЕНИЯ О ТЕХНИЧЕСКОМ СОСТОЯНИИ ПАМЯТНИКА

Tehniline seisukord üldiselt hea.

1985 Algas kiriku tornikiivri taastamine algsel ku
R. Vaiksoo projekt. R. Vaiksoo ja A. Leetmaa 26.0
A. Leetmaa ja Ü. Puustak kokkupeal 03.10.

BIBLIOGRAAFIA * БИБЛИОГРАФИЯ

1. A.Jaik, B. Ederma. Eesti ev. lut. usu kirikud. Tartu, 1939, lk. 87.

2. Eesti arhitektuuri ajalugu. Tallinn, 1965, lk. 155.

3. Eesti kunsti ajalugu. Tallinn, 1975, lk. 67.

4. G. Wrangell. Virumaa Ev.-Lutherüse usu maakirikud. - Virumaa. Toimet. E.Rosenberg. Rakvere, 1924, lk.94.

KÕRVALISED HOONED MÄLESTISE KAITSETSOONIS
ПОСТОРОННИЕ ПОСТРОЙКИ В ОХРАННОЙ ЗОНЕ ПАМЯТНИКА

ei ole

AJALOOLISED ALLIKAD
ИСТОРИЧЕСКИЕ ИСТОЧНИКИ

RESTAUREERIMISTÖÖD * РЕСТАВРАЦИОННЫЕ РАБОТЫ

ei ole toimunud

1985 torni kiivri taastamine. Autor R. Vaiksoo „EELK Lüganuse kiriku torni kiivri taastamise projekt. Tehnilis-majanduslik põhiosa." Tln. 1984

MÄLESTISE KAHJUSTUSED * ПОВРЕЖДЕНИЯ ПАМЯТНИКА

1. Võlvlaed hävinenud
2. Tornip.rtaal kannatanud ning vajab re.taureerim

KES UURIS MÄLESTIST * КТО ИССЛЕДОВАЛ ПАМЯТНИК

V.Raam, kunstiajaloolane

Täitmise daatum Дата заполнения	Perekonna, ees- ja isanimi ning eriala Фамилия, имя, отчество и профессия	Allkiri * Подпись
nov. 1983.	Raam, Villem Volldari	Raam.